

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium Andreja Sládkoviča Komenského 18, Banská Bystrica
4. Názov projektu	Myslím, teda som
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312011W106
6. Názov pedagogického klubu	Klub učiteľov SJL a OBN
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	16.11.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium A. Sládkoviča v Banskej Bystrici
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Anna Slivková
10. Odkaz na webovú stránku zverejnenej správy	www.gasbb.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

klúčové slová:

- čitateľská gramotnosť
- porozumenie textu
- metódy a postupy zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti

anotácia:

Stretnutie Pedagogického klubu učiteľov SJL a OBN bolo zamerané na výmenu skúseností s využívaním didaktických postupov a metód zameraných na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

PhDr. M. Slančíková prezentovala prítomným členkám základné informácie z webinára, ktorý sa zameriaval na problematiku čitateľskej gramotnosti a porozumenia textu. Záznam tohto webinára je dostupný na <https://www.youtube.com/watch?v=nDpFloNX7fE>.

Odznelo na ňom viacero príspevkov venovaných uvedenej problematike:

- Čitateľská gramotnosť v meraní PISA 2018: Mgr. Júlia Miklovičová, PhD. – NUCEM
- Využívanie digitálnych technológií pri čítaní a ich vplyv na čítanie a úroveň čitateľskej gramotnosti: doc. PhDr. Zuzana Petrová, PhD. - – Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, PF Trnavskej univerzity
- Čitateľská gramotnosť 15-ročných žiakov na Slovensku v príčinách a súvislostiach: Mapovanie základných školského vyučovania čítania včera a dnes: prof. PhDr. Oľga Zápotočná, CSc. – Ústav

výskumu sociálnej komunikácie SAV, PF Trnavskej univerzity

- Metakognitívne stratégie pri čítaní: Mgr. Kamila Urban, PhD. – Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Katedra psychológie FF Univerzity Karlovej v Prahe

Prítomné členky si vypočuli príspevok prof. Zápotočnej, ktorá sa venovala otázkam čitateľskej gramotnosti 15-ročných žiakov. Viacero vyučujúcich SJL konštatovalo, že oproti minulým školským rokom zaznamenávajú výraznejšie problémy žiakov 1. ročníka s adaptáciou na štúdium na SŠ a na hodinách SJL zápasia s ťažkosťami žiakov pri zvládaní práce s textom – vecným, umeleckým, ako aj s problémami pri písomnom, ale aj ústnom vyjadrovaní sa. Táto skutočnosť sa prejavila aj vo výsledkoch vstupného testovania. Prof. Zápotočná vo svojom príspevku hovorila o hlbších príčinách ťažkostí žiakov s čítaním a porozumením textu. Z jej názorov, ktoré odzneli, vyberáme:

- *Schopnosť porozumieť textu je veľmi komplexná vec. Porozumenie na základnej úrovni je schopnosť pochopiť doslovný význam a vedieť ho zreprodukovať. Ale nielen to, vstupuje do toho aj dlhodobá pamäť. Teda dať si to do kontextu s predošlými vedomosťami či zážitkami, porovnať to, vyhodnotiť.*

- *Študenti nie sú zvyknutí čítať dlhý text a vytiahnuť si z neho hlavné myšlienky. Chcú iba prezentácie, s krátkymi definíciami. Lebo deti čítajú rýchlo aj plynulo a bez chyby, ale vypli si hlavu a ničomu nerozumejú. Dobrý čitateľ číta pomaly a ešte sa päťkrát vráti.*

- *Samozrejme, problém je aj v učebných osnovách. Žiaci sa musia učiť priveľa teórie o jazyku. Naopak, deťom stále prikladáme stále ďalšie úlohy. Na hodinách cvičenie za cvičením. Žiaci vyplňajú pracovné zošity, rôzne príklady na gramatické javy. Ale keď je naším hlavným cieľom naučiť deti čítať a písať za účelom toho, aby zmysluplne vedeli riešiť úlohy, musíme s tým začať od začiatku. My namiesto toho cvičíme hlavne „techniku čítania“.*

- *Vymysleli sme veľa komplikovaných pravidiel, ktoré deti učíme. Jediný skutočný problém je pritom iba mäkké a tvrdé i. Prvý stupeň je postavený práve na tom, že deti drilujeme v tom, aby si zapamätali vybrané slová. Nehovorím, že je v poriadku robiť hrúbky. Ale ak by sme deti viedli k nadšeniu pre čítanie, samým by im časom udrelo do očí, ak nejaké slovo napísali nesprávne.*

- *Internet je úplne iné čitateľské prostredie. Všetko to, o čom sme hovorili, je v tejto dobe ešte dôležitejšie. Musíme deti naučiť rozumieť textom. Pretože texty na internete sú iné – krátke, rýchle, plynulé, je ich kvantum. Ak deti nevedieme k práci s internetom a používajú ho iba samy, naučia sa čítať rýchlo, ale povrchné. Iba surfujú – prezerajú si veci a nechávajú si ich na neskôr. To nevedie k rozvíjaniu všetkých mentálnych procesov potrebných na porozumenie.*

- *Dôležité je, aby učiteľ či rodič viedol deti k používaniu internetu zmysluplne. Teda zadal úlohu, ktorú pod jeho vedením dieťa vypracuje. Nájde si informácie, ktoré potrebuje, preveruje si svoje zdroje a potom z toho urobí závery. To sú aktivity, ktoré ich posunú dopredu. Internet samotný neškodí čitateľskej gramotnosti, ale musíme ho vedieť používať. Musíme sa zmieriť s tým, že ho musíme do vyučovacieho procesu začleniť, pretože internet deti prirodzene láka, zaujíma ich.*

- *Už dlho vieme, že učiva je veľa, ale aj tak naďalej rokmi narastalo. Prioritou teraz je, aby teória o jazyku ustúpila a prioritou bolo porozumenie jazyku. Samozrejme, nechceme rezignovať na poznávanie jazyka, ale musí byť zmysluplné, slúžiace nejakému praktickému účelu. Deti by sa mali učiť rozumieť textu a popritom sa pozastaviť pri nejakom gramatickom jave, na ktorý sme natrafili.*

Prítomné členky klubu diskutovali o metódach a stratégiách, ktoré je možné na hodinách SJL,

prípadne aj v rámci záujmového krúžku využiť na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Pozitívne zhodnotili aj svoje skúsenosti s využívaním pracovných listov, ktoré tvoria výstup tohto projektu.

13. Závěry a odporúčania:

V edukačnom procese sa naďalej zameriavať na efektívne využitie rôznych metód zameraných na rozvoj čitateľských kompetencií žiakov v oblasti porozumenia textu.

14.	Vypracoval (meno, priezvisko)	PhDr. Anna Slivková
15.	Dátum	16.11.2022
16.	Podpis	
17.	Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Iveta Onušková
18.	Dátum	16.11.2022
19.	Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu



Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Gymnázium Andreja Sládkoviča Komenského 18, Banská Bystrica
Názov projektu:	Myslím, teda som
Kód ITMS projektu:	NFP312011W106
Názov pedagogického klubu:	Klub učiteľov SJL a OBN

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Gymnázium Andreja Sládkoviča, Komenského 18, Banská Bystrica

Dátum konania stretnutia: 16. novembra 2022

Trvanie stretnutia: od 15.00 hod. do 18.00 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	PaedDr. Ľubica Daňková		GAS BB
2.	PhDr. Jana Findrová		GAS BB
3.	Mgr. Simona Kostiviarová		GAS BB
4.	PhDr. Iveta Onušková		GAS BB
5.	PhDr. Anna Slivková		GAS BB
6.	PhDr. Marcela Slančíková		GAS BB

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia